

חיים דתיים עכשוויים

קול קורא לפוסטדוקטורנטיות ופוסטדוקטורנטים מצטיינים לשנת הלימודים תשפ"ז

המאה ה-21 מאופיינת בשינויים מהירים וטרנספורמציות עמוקות המשפיעות על התפיסות, הפרקטיקות ודפוסי הדת ברחבי העולם. בעידן של גלובליזציה, טכנולוגיה דיגיטלית, תהליכי הגירה מואצים ומשברים גלובליים, הדת ממשיכה למלא תפקיד מרכזי בחייהם של מיליארדי אנשים, אך בדרכים חדשות ומורכבות שלא היו מוכרות בעבר. בשנת הלימודים תשפ"ז (2026-2027) יעסוק המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים (CSoC) באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (אב"ג) בחקר המופעים והאתגרים של החיים הדתיים בהקשר העכשווי. נבקש לבחון כיצד הדת מתפתחת, מסתגלת ומגיבה למציאות החברתית, התרבותית, הפוליטית והטכנולוגית של זמננו, תוך התמקדות בתופעות דתיות ייחודיות למאה הנוכחית.

השאלות שבהן נעסוק:

1. דת וטכנולוגיה דיגיטלית: בחינת האינטראקציה בין הדת לבין המהפכה הדיגיטלית: קהילות דתיות וירטואליות, פולחן מקוון, שיווק דתי ברשתות חברתיות, והשפעתן על חשיבה תיאולוגית ופרקטיקות דתיות.
2. חילון, פוסט-חילון וחזרה לדת: מיפוי הדינמיקות המשתנות של חילוניות ודתיות - עלייתן של זהויות "רוחניות אך לא דתיות", תופעת החזרה בתשובה בדתות שונות, דפוסיים חדשים של דתיות היברידי, תנועות דתיות חדשות, והתמודדות של ממסדים דתיים עם תופעות אלה.
3. דת, פוליטיקה ולאומיות: ניתוח התפקיד הפוליטי של הדת בעידן עכשווי-לאומיות דתית, השימוש בדת כמרכיב בזהות לאומית, קונפליקטים גיאופוליטיים בעלי ממד דתי, ויחסי דת-מדינה במודלים שונים בעולם.
4. דת, מגדר ומיניות: בחינת המתחים והשינויים סביב סוגיות מגדר ומיניות בהקשרים דתיים: פמיניזם דתי, תפקידן המשתנה של נשים במסגרות דתיות וגישות דתיות כלפי זהויות מגדריות מגוונות.
5. דת והמשבר האקולוגי: אקטיביזם סביבתי דתי, פרשנות מחדש של תפיסות דתיות על יחסי אדם-טבע, ותרומתן של מסורות דתיות לפיתוח תודעה סביבתית.
6. הגירה, פלורליזם ודיאלוג בין-דתי: השלכות תהליכי ההגירה הגלובליים על המפה הדתית: קהילות דתיות חדשות, דינמיקות של מיעוטים דתיים, קונפליקטים ואינטגרציה, פלורליזם דתי בחברות מודרניות, ויוזמות לדיאלוג ולשיתוף פעולה בין-דתי.
7. דתות מזרחיות והשפעתן הגלובלית: התפשטותם והשפעתם של הבודהיזם, ההינדואיזם ומסורות מזרחיות אחרות מחוץ למזרח-איים פרקטיקות רוחניות מזרחיות במערב, אוריינטליזם חדש, ודיאלוג בין מסורות מזרחיות ומערביות.

רעיה אבן דוד
מנהלית
המרכז לחקר המרת דת
ומפגשים בין-דתיים
086428377
rayaED@bgu.ac.il

פרופ' עודד ישראלי
המחלקה למחשבת ישראל ע"ש גולדשטיין-גורן
ראש הקתדרה ע"ש סולי ילין
להגות ולהיסטוריה יהודית באירופה
מנהל המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים
odedi@bgu.ac.il

CSoC מזמין חוקרות וחוקרים שהגישו את התזה במהלך חמש השנים האחרונות ויהיו בעלי תואר דוקטור באוקטובר 2026 לכל המאוחר, להציג מועמדות למלגת בתר-דוקטור ולהשתתף בקבוצת מחקר בנושא חיים דתיים עכשוויים בשנת הלימודים תשפ"ז (2026-2027). חברות וחברי הקבוצה יידרשו להימצא בקמפוס מרקוס, באר שבע, בימי שלישי במהלך שני סמסטרים, להשתתף בסמינר השבועי (12:00-14:00), ולהציג את מחקרם בפני החברים האחרים בעברית ובאנגלית. כמו כן, מצופה מהם.ן לקחת חלק בתכנון הפעילות השנתית (סמינרים, קבוצת קריאה, סדנאות כתיבה, אירועי ספר, סיור שנתי וכנס בינלאומי בישראל) עוד לפני תחילת שנת הלימודים. המרכז יעניק מלגת בתר-דוקטורט שנתית בסך 86,385 ₪ (מחולקת ל-12 חודשים), מרחב עבודה בחדרי המרכז בספריית ארן, וסביבת לימודים תוססת ותומכת המורכבת מחוקרים ותיקים וצעירים, מהארץ ומחו"ל, ממדעי הרוח וממדעי החברה.

להגשת מועמדות נא לשלוח בדוא"ל, בעברית או באנגלית, למנהלנית המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים, [רעיה אבן דוד](mailto:rayaed@bgu.ac.il):

- תמצית תכנית מחקר (עד 1000 מילים)
 - תקציר של עבודת הדוקטור (כנ"ל)
 - קורות חיים מעודכנים, הכוללים רשימת פרסומים מלאה
 - שתי המלצות, אחת מהן של המנחה, שתישלחנה ישירות ל-rayaed@bgu.ac.il
- למידע נוסף על CSoC, בקרו באתר האינטרנט שלנו, בעמוד הפייסבוק או בדף ה-YouTube.

מועד אחרון להגשת מועמדות: 22.3.26

תשובות תישלחנה במהלך אפריל 2026.

שאלות ובירורים ניתן להפנות לפרופ' עווד ישראלי, מנהל המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

רעיה אבן דוד
מנהלנית
המרכז לחקר המרת דת
ומפגשים בין-דתיים
086428377
rayaED@bgu.ac.il

פרופ' עווד ישראלי
המחלקה למחשבת ישראל ע"ש גולדשטיין-גורן
ראש הקתדרה ע"ש סולי ילין
להגות ולהיסטוריה יהודית באירופה
מנהל המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים
odedi@bgu.ac.il